

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะคีรี พิษณุโลก ปรากฏผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะคีรี พิษณุโลก สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะคีรี พิษณุโลก

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะคีรี พิษณุโลก โดยดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแจกแบบสอบถามความต้องการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะคีรี พิษณุโลก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาพัฒนา เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2554 ณ ห้องประชุมศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะคีรี พิษณุโลก โดย เวียนเชิญ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะคีรี พิษณุโลก บรรณารักษ์ ครูการศึกษานอกโรงเรียน และกลุ่มผู้ใช้บริการห้องสมุดทั่วไปของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะคีรี พิษณุโลก จำนวน 20 คน โดยแบ่งกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม ๆ ละ 6 - 7 คน โดยร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ภายนอก โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ด้านโครงสร้างของห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะคีรี พิษณุโลก และที่เป็นสมาชิกห้องสมุด ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัฒนธรรม

ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ และแจกแบบสอบถาม
ความต้องการพัฒนาห้องสมุด จำนวน 100 คน ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหา ด้านอาคารสถานที่และบรรยากาศไม่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า
บริเวณภายใน ภายนอกอาคาร ไม่ร่มรื่น ความสว่างภายในห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคภูมิพิสัยไม่เพียงพอ ไม่มีป้ายบอกสถานที่ตั้ง
ของห้องสมุดประชาชน ไม่มีการแบ่งพื้นที่จัดกิจกรรมที่ชัดเจน ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรไม่
เพียงพอ บุคลากรขาดสัมพันธที่ดี ไม่เต็มใจให้บริการ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า สื่อ
เทคโนโลยี เช่น แผ่นซีดี มีน้อย สื่อเกี่ยวกับการเรียนยังไม่หลากหลาย ด้านการให้บริการ พบว่า
ระบบการให้บริการยังไม่ดี หนังสือภายในห้องสมุดมีน้อยไม่หลากหลาย ผู้ใช้บริการไม่มีส่วน
ร่วมในการคัดเลือกสื่อต่าง ๆ ขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรมห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง
กลุ่มเป้าหมาย การจัดชั้นหนังสือหายาก ไม่ตรงกับความต้องการ เวลาให้บริการน้อย ด้าน
การส่งเสริมประสานความร่วมมือกับเครือข่าย พบว่า ขาดการประสานความร่วมมือในการจัดหา
สื่อต่าง ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ขาดการส่งเสริมความร่วมมือใน การจัด
กิจกรรมกับชุมชน

2. ระดับความต้องการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์ศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคภูมิพิสัย พบว่า

ด้านอาคารสถานที่ และบรรยากาศ มีระดับความต้องการมากที่สุด คือการจัด
บรรยากาศในห้องสมุดให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า การปรับปรุงบริเวณภายใน ภายนอกอาคาร
ให้ร่มรื่น สะอาด สวยงาม และจัดมุมต่าง ๆ ภายใน ภายนอกอาคารอย่างเหมาะสม

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ มีระดับความต้องการมากที่สุดคือ มีหนังสือ สื่อที่
พอเพียง มีหนังสือที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์

ด้านระบบบริหารจัดการ มีระดับความต้องการมาก คือ มีการรับฟังความคิดเห็น
ของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ และมีการแสวงหาเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ มีเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลของ
ห้องสมุดและเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

ด้านบริการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีระดับความต้องการมากที่สุด คือ
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ด้านบุคลากร มีระดับความต้องการมากที่สุด คือ บุคลากรสามารถให้คำแนะนำหรือตอบข้อซักถามได้ บุคลากรให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีบุคลากรให้บริการอย่างพอเพียง บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

จากการดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแจกแบบสอบถามความต้องการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคภูมิพิสัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาพัฒนา เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2554 ณ ห้องประชุมศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคภูมิพิสัย สรุปได้ ดังนี้

1. จุดแข็ง สถานที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชน สะดวกต่อการใช้บริการของประชาชน
2. จุดอ่อน อาคาร สถานที่และบรรยากาศไม่เอื้อต่อการศึกษาด้วยตนเอง บริเวณภายใน ภายนอก ไม่ร่มรื่น อากาศร้อนแสงสว่างไม่เพียงพอ บุคลากรขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สื่อหนังสือมีน้อย การจัดชั้นหนังสือไม่เป็นระเบียบ ค้นหายาก เวลาให้บริการน้อย ปิดเร็ว ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
3. โอกาส พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี มีรูปแบบทั้งสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งจะนำไปสู่การศึกษาตลอดชีวิตของคนในที่สุด รัฐบาลจึงต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบ ตามมาตรา 25 และแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน โดยเฉพาะห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ที่ต้องพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ แบบ 3 ดี ให้แก่ประชาชนที่มีคุณภาพ
4. อุปสรรค ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย จำเป็นต้องประกอบอาชีพทำมาหากินเพื่อเลี้ยงดูครอบครัว ไม่มีเงินมากพอที่จะซื้อหนังสือ สื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัย ให้บุตรหลานได้ศึกษาค้นคว้า ส่งผลต่อการเรียนรู้ของประชาชน ทำให้ขาดโอกาสในการเรียนรู้ เข้าไม่ถึงแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ งบประมาณที่ราชการจัดสรรให้ในแต่ละปีมีจำกัด ไม่พอต่อการจัดหาสื่อที่ทันสมัยให้บริการ

**ระยะที่ 2 ศึกษากลยุทธ์ในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบ
และ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคภูมิพิสัย**

ผู้วิจัยได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบ
และ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคภูมิพิสัย เป็นการพัฒนา โดยวิเคราะห์สภาพความต้องการ
ในระยะที่ 1 แล้วนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมการพัฒนา (Interventions)
ดังนี้

1. การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยอำเภอพยัคภูมิพิสัย ประกอบด้วย 10 กลยุทธ์ คือ
  - 1.1 ปรับภูมิทัศน์ โดยการตกแต่ง เดิมสีสันทัน ปรับเปลี่ยน โคม
  - 1.2 จัดบรรยากาศภายในห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคภูมิพิสัยให้สวย โปร่ง โล่ง สะอาด บรรยากาศสบายเหมือนอยู่
บ้าน รวมทั้งจัดมุมบริการต่างๆ
  - 1.3 เต็มใจบริการ บริการด้วยความมุ่งมั่น เสียสละ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความคิด
สร้างสรรค์ และมนุษยสัมพันธ์เป็นเลิศ
  - 1.4 สร้างทีมงานเชิงรุก รวมใจเป็นหนึ่ง ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา
  - 1.5 บุกหาเครือข่าย โดยการสร้างภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน
  - 1.6 สืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น สาธิต จัดเก็บข้อมูล แลกเปลี่ยนเรียนรู้
ภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - 1.7 พร้อมทันสมัยเทคโนโลยี จัดหาสื่อใหม่เป็นประจำทุกเดือน สื่อ
อิเล็กทรอนิกส์และบริการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
  - 1.8 กิจกรรมคมีหลากหลาย เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วม ในการจัด
กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ กิจกรรมสร้างสรรค์จินตนาการ เช่น
โครงการหนังสือดี แลกกันอ่าน เรียนรู้ผ่านเลนส์ ศิลปะคุณหนู บันทึกยอดนักอ่าน พี่สอนน้อง
อ่าน เคาะบ้านอ่านหนังสือ ฯลฯ
  - 1.9 เปิด – ปิดตามสบาย เปิดบริการทุกวันตามความต้องการของผู้ใช้บริการ
เป็นการอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้บริการ
  - 1.10 หมู้ง – ชายชื่นชมมุ่งสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นการให้ความสำคัญต่อ
ผู้ใช้บริการ โดยศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อกิจกรรมของห้องสมุดประชาชนศูนย์
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคภูมิพิสัย

2. นำกลยุทธ์ในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัยสู่การปฏิบัติ ซึ่งเริ่มดำเนินการ ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2554 และแจกแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย หลังจากนำกลยุทธ์ไปพัฒนา โดยสอบถามผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย ครูการศึกษานอกโรงเรียน บรรณารักษ์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย สามารถสรุปได้ดังนี้

- 2.1 การปรับภูมิทัศน์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 2.2 จัดบรรยากาศภายในห้องสมุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 2.3 การให้บริการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 2.4 สร้างทีมงานเชิงรุก มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 2.5 การสร้างเครือข่ายส่งเสริมการเรียนรู้ของห้องสมุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 2.6 สืบสายศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 2.7 สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 2.8 กิจกรรมหลากหลาย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 2.9 การอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้บริการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 2.10 การให้ความสำคัญต่อผู้ใช้บริการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ระยะที่ 3 ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อกลยุทธ์ในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามการศึกษาคความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัยสอบถามกับ ผู้ใช้บริการห้องสมุด ครูการศึกษานอกโรงเรียน บรรณารักษ์ และผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. การปรับภูมิทัศน์ ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ด้านการปรับภูมิทัศน์ โดย ภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2. จัดบรรยากาศภายในห้องสมุด ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุด ประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จัดบรรยากาศภายใน โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
3. การให้บริการ ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย เต็มใจให้บริการ โดย ภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
4. สร้างทีมงานเชิงรุก ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สร้างทีมงานเชิงรุก โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
5. การสร้างเครือข่ายส่งเสริมการเรียนรู้ของห้องสมุด ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์ การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ พยัคฆภูมิพิสัย ด้านการหาเครือข่าย โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
6. สืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุด ประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ด้าน การสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
7. สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุด ประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ด้าน สื่อเทคโนโลยี โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
8. กิจกรรมหลากหลาย ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ด้านกิจกรรม หลากหลาย โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
9. การอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้บริการ ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนา ห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ด้านอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้บริการ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

10. การให้ความสำคัญต่อผู้ใช้บริการ ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนา ห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย ด้านการให้ความสำคัญต่อผู้ใช้บริการ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายได้ว่า

1. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านอาคารสถานที่และบรรยากาศ ที่พบปัญหาและความต้องการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย ระดับมากที่สุดได้แก่ การจัดบรรยากาศในห้องสมุดให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าการปรับปรุงบริเวณภายใน ภายนอก ห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย ให้ร่มรื่นสะอาด สวยงามและจัดมุมต่าง ๆ ภายใน ภายนอกอาคารอย่างเหมาะสมด้านอาคารสถานที่โดยรวมมีระดับความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ความสะดวกและความเป็นอิสระในการอ่าน สภาพแวดล้อม เช่น สภาพความสะอาดภายในบริเวณ และการจัดสถานที่ จัดมุมต่างๆ ภายในภายนอกอาคารอย่างเหมาะสม ตลอดจนความเหมาะสมของแสงสว่างภายในอาคาร ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดสุนทรียภาพ และมีสมาธิในการศึกษาค้นคว้า ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบประสบการณ์ คือ เกิดการแสวงหาสิ่งที่ตอบสนองให้บรรลุวัตถุประสงค์ความต้องการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย มะลิขาว (2533 : 14)

1.2 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย โดยรวมมีระดับความต้องการมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีหนังสือ สื่อที่พอเพียงทำให้ผู้ใช้บริการเกิดสุนทรียภาพ และมีสมาธิในการศึกษาค้นคว้า ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบประสบการณ์ คือ การแสวงหาสิ่งที่ตอบสนองให้บรรลุวัตถุประสงค์ความต้องการ

1.3 ระบบงานและการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย มีความต้องการพัฒนา

ห้องสมุดประชาชน โดยรวมมีระดับความต้องการมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ และมีการแสวงหาเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ มีระดับความต้องการมากที่สุด อาจเนื่องมาจากการรับฟังความคิดเห็น และการแสวงหาเครือข่ายการเรียนรู้เป็นวิธีการที่จะตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ได้ตรงความต้องการและมีแหล่งการเรียนรู้ที่มากขึ้นซึ่งผู้ใช้บริการได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของห้องสมุดประชาชนบนพื้นฐานของประชาธิปไตย สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 25

1.4 ด้านการบริการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย มีความต้องการพัฒนาห้องสมุดประชาชน โดยรวมมีระดับความต้องการมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสาธิตการแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่วนการให้บริการเป็นระบบและขั้นตอน มีระยะเวลาการให้บริการที่เหมาะสม มีเอกสาร แผ่นพับ บอร์ดแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ชัดเจน มีป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายบอกจุดให้บริการต่าง ๆ มีอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยในการให้บริการ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ สอดคล้องกับ วิมล วัฒนา (2542 : 40) ศึกษาและพัฒนากิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัยที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.5 ด้านบุคลากร พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย มีความต้องการพัฒนาห้องสมุดประชาชน โดยรวมมีระดับความต้องการมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรสามารถให้คำแนะนำหรือตอบข้อซักถามได้ บุคลากรให้บริการด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีบุคลากรให้บริการอย่างเพียงพอและบุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ มีระดับความต้องการมากที่สุด ส่วนบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้ม แจ่มใส เต็มใจให้บริการ มีระดับความต้องการพัฒนาที่สุด เช่นกันทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรเป็นผู้ประสานสำคัญในการจัดกิจกรรมทุกเรื่องในห้องสมุด และให้บริการอย่างทั่วถึงรวดเร็ว ทันต่อความต้องการ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากร อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ ซึ่งส่งผลให้คุณภาพการบริการห้องสมุดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรรณิการ์ นาคอยู่ และคณะ (2547 : 50) วิจัยเรื่องการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

2. ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

จากผลการวิจัยสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ผู้วิจัยสามารถสรุปแล้ว นำมากำหนดกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ทั้งหมด 10 กลยุทธ์ แล้วทำการพัฒนาห้องสมุดประชาชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย มีประเด็นสำคัญ อภิปรายกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การปรับภูมิทัศน์ ระดับความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุด ประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย การปรับ ภูมิทัศน์ โดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากและข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปรับปรุงบริเวณภายนอกอาคารให้สะอาด สวยงาม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความสะอาด และ สะอาด สวยงาม ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดสุนทรียภาพและมีสมาธิในการศึกษาค้นคว้าก่อให้เกิด การเรียนรู้แบบประสบการณ์ คือ เกิดการแสวงหาที่ตอบสนองให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ความต้องการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย มะลิขาว (2533 : 22)

กลยุทธ์ที่ 2 จัดบรรยากาศภายในห้องสมุด ระดับความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนา ห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ด้านจัดบรรยากาศภายในห้องสมุด ให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัด บรรยากาศภายในที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความใฝ่หาเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็น ไปอย่างเพลิดเพลิน ผ่องแผ้วด้วยความสนุก สะดวก สบาย กระตุ้นให้ผู้ใช้บริการรู้สึกตื่นตา ตื่นใจ ไม่เกิดความจำเจ น่าเบื่อ และมีความสุข การพัฒนาห้องสมุดให้ตอบสนองความต้องการ ของผู้ใช้บริการมากที่สุด โดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มาดึงดูดความสนใจ จัดบรรยากาศที่ เหมาะสมต่อการเรียนรู้ เป็น ไปอย่างเพลิดเพลินและมีความสุข โดยรูปแบบ ห้องสมุด 3 ดี

กลยุทธ์ที่ 3 การให้บริการ ระดับความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุด ประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย มีระดับ ความพึงพอใจมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้ม แจ่มใสและเต็มใจ ให้บริการ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรหรือบรรณารักษ์ จะเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงาน ห้องสมุดทุกด้านให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น บรรณารักษ์ จึงต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างดี เพราะต้องประสานงานและให้บริการแก่ประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย นอกจากนี้ บรรณารักษ์ต้อง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการส่งเสริมการอ่าน สนับสนุน ให้ประชาชนมาใช้บริการ ห้องสมุดให้มากยิ่งขึ้น ทำให้ห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอรรถาธิบายอำเภอพยุหะภูมิพิสัย เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนอย่างแท้จริง ด้วยกิจกรรมและ
 สื่อต่าง ๆ ที่หลากหลาย ดังผลการวิจัยของ สมชาย มะลิลา (2553 : 23)

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างทีมงานเชิงรุก ระดับความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุด
 ประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย ด้าน
 การสร้างทีมงานเชิงรุก โดยรวมมีระดับความพึงพอใจมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรัก
 สามัคคี ให้ความร่วมมือในการทำงาน อาจเป็นเพราะว่า พลังของการมีส่วนร่วม ความรัก
 ความสามัคคี ย่อมให้ผลลัพธ์อันน่าอัศจรรย์ทั้งในแง่การแบ่งเบาภาระงบประมาณ บุคลากร
 รวมถึงทรัพยากรอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการและกระบวนการของ “การมีส่วนร่วม” ได้แก่
 การระดมความคิด การคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกัน ในลักษณะของการร่วมคิด มิใช่จาก
 ฝ่ายหนึ่งฝ่ายเดียวบนพื้นฐานความศรัทธาว่าทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีศักยภาพ เช่น
 การวางแผน คือ นำสิ่งที่ร่วมคิดมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานร่วมกัน การลงมือทำ คือ การนำ
 แผนงานที่ได้ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบเพื่อให้เป็นไปตาม
 แผนหรือเป้าหมายที่วางไว้ การติดตามผลประเมินผล คือ ร่วมกันติดตามผลงานที่ทำและแก้ไข
 ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น และการรับประ โยชน์
 ร่วมกัน สอดคล้องกับคำกล่าวของ บัณฑูร อ่อนคำ และวิริยา น้อยวงศ์ นยางค์ (2533 : 81)

กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างเครือข่ายส่งเสริมการเรียนรู้ของห้องสมุด สนับสนุน และ
 ร่วมกิจกรรม กับองค์การบริหารส่วนตำบลโรงเรียน หรือ การสร้างเครือข่ายส่งเสริมการเรียนรู้
 ของห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะภูมิพิสัย
 โดยรวมมีระดับความพึงพอใจมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แสวงหาหน่วยงาน องค์กร
 ภาครัฐ เอกชน โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีระดับ
 ความพึงพอใจมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาชนผู้ใช้บริการมุ่งหมายจะให้เกิดการเรียนรู้
 (Learning) อย่างต่อเนื่อง มีพลวัต (Dynamic) คือ มีการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง
 สม่่าเสมอ มีการแก้ปัญหาาร่วมกัน กำหนดแผนใหม่ ๆ เพื่อสร้างความยั่งยืนในความสัมพันธ์ของ
 ทุกฝ่ายที่เข้าร่วม ซึ่งมีความหลากหลายตามความเกี่ยวข้องของกิจกรรมที่จะทำ นำไปสู่
 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนับสนุนในเรื่องของงบประมาณ บุคลากร และอื่น ๆ
 สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2545

กลยุทธ์ที่ 6 สืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์
 การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยุหะ
 ภูมิพิสัย โดยรวมมีระดับความพึงพอใจปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการเผยแพร่

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น มีระดับความพึงพอใจมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาและเผยแพร่ วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นการสืบสาน อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและเสริมสร้างพลังปัญญา ของแผ่นดิน พื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปะท้องถิ่น เพื่อความ เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน ของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 7 สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย พบว่า ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนา ห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย โดยรวมมีระดับความพึงพอใจมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการบริการยืม-คืน ด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โลกในยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน สื่อเทคโนโลยีเข้ามามี บทบาทต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมและชุมชนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ห้องสมุด ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาคนให้ความรู้ เพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ด้านการศึกษา ด้วยตนเอง ให้ทันต่อโลก ทันต่อเหตุการณ์ สามารถเข้าถึงความต้องการสารสนเทศได้ตาม ความต้องการในพื้นที่ ตลอดเวลาและทุกสถานที่ สามารถสืบค้นและเรียกใช้ข้อมูลได้ ยืมหรือ คืนทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ของ นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบนโยบายและแนวปฏิบัติลักษณะของห้องสมุดแนวใหม่ควรมี การปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยและสืบค้นข้อมูลด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เข้าด้วยกันเพื่อทำให้คนที่เข้ามาใช้ห้องสมุดได้รับประโยชน์ที่เข้ามาศึกษาค้นคว้า (สัมพันธ์ พลันสังเกต. 2546 : 16 – 19) ตรงกับปัญหา สุขแสน (2546 : 26)

กลยุทธ์ที่ 8 กิจกรรมหลากหลาย พบว่า ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนา ห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย โดยรวมมีระดับความพึงพอใจมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่าน มีระดับความพึงพอใจมาก ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากการเปิด โอกาสสมาชิกให้ร่วมกิจกรรม สร้างปัญญาไฝหาคำรู้ด้วยกิจกรรมดีๆ และกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ ผู้รับบริการเกิดความสนใจในหนังสือและสื่อต่าง ๆ ผู้ใช้บริการเห็นความสำคัญและความจำเป็น ของการอ่าน เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน กระหายใคร่อ่านอยู่ตลอดเวลาจน กลายเป็นนิสัยรักการอ่านในที่สุด

กลยุทธ์ที่ 9 การอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้บริการ พบว่า ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์ การพัฒนา ห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ พยัคฆภูมิพิสัย โดยรวมมีระดับความพึงพอใจมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กำหนดเวลา

เปิด – ปิด ตามความต้องการของสมาชิก มีระดับความพึงพอใจมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการขยายเวลาในการให้บริการตามความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยเปิดให้บริการตั้งแต่ 08.30 – 18.00 น. และการลดข้อห้ามบางข้อ ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความประทับใจ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างแท้จริง สอดคล้องกับรายงานการประเมิน โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดมีชีวิต (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน. 2549 : 11)

กลยุทธ์ที่ 10 การให้ความสำคัญต่อผู้ใช้บริการ พบว่า ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนา ห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ พัทลุงภูมิพิสัย โดยรวมมีระดับความพึงพอใจมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ใช้บริการพึงพอใจและบอกต่อ มีระดับความพึงพอใจมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งภายนอกและภายในห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ พัทลุงภูมิพิสัย รวมทั้งมีการประเมินความพึงพอใจทุกกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจแนะนำและบอกต่อ สอดคล้องกับรายงานการประเมินผล โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนมีชีวิต (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน. 2549 : 14) หลังมีการเปลี่ยนแปลงด้านอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดการบริการ พบว่า จำนวนผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 50 คน ต่อวัน

3. การวิจัยผลการพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ พัทลุงภูมิพิสัย ผู้วิจัยเห็นว่า ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ พัทลุงภูมิพิสัย ทั้ง 10 กลยุทธ์ มีระดับความพึงพอใจมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาคความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ พัทลุงภูมิพิสัย ดังนั้น การอภิปรายผลจึงเป็นไปในทำนองเดียวกันกับการดำเนินงานในระยะที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า กลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลยุทธ์ที่ 2 การจัดบรรยากาศภายใน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดมุมและบรรยากาศภายในที่โปร่ง โล่ง และสะอาด น่าที่จะเข้าใช้บริการ เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจต่อผู้ใช้บริการมากที่สุด สอดคล้องกับรายงานการประเมิน โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน. 2549 : 13) พบว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงด้านอาคารสถานที่ โดย

การปรับปรุงบริเวณ ภายนอก มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่น่าสนใจ โดยมีความสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น สะดุดตา มีมุมบริเวณที่เป็นสัดส่วน และจัดโต๊ะ เก้าอี้ ให้เป็นที่นั่ง อ่านหนังสือนอกเวลาได้ สามารถดึงดูดให้ประชาชนมาใช้บริการห้องสมุดและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับบุคคลและครอบครัว และชุมชนได้เป็นอย่างดี บริเวณภายในมีความสวยงาม มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทดี มีพื้นที่ใช้สอยเพิ่มมากขึ้น กว้างขวาง โปร่งสบาย มีการจัดสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่และมีระเบียบ ที่อ่านหนังสือมีโต๊ะ เก้าอี้ จำนวนเพียงพอกับผู้ใช้บริการและเป็นระเบียบ ทำให้ผู้ใช้บริการพึงพอใจด้านอาคารสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลที่เกิดจากการนำ 10 กลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพัคฆภูมิพิสัย ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาผลที่เกิดจากการนำกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพัคฆภูมิพิสัย สืบหาความพึงพอใจและสังเกตผลสะท้อนผลการดำเนินงาน ซึ่งส่งผลดังนี้

4.1 ผลที่เกิดกับผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพัคฆภูมิพิสัย บรรณารักษ์ ครู และบุคลากรการศึกษานอกระบบโรงเรียน

4.1.1 ผู้บริหาร บรรณารักษ์ ครู และบุคลากร ได้พัฒนาความรู้ ทักษะ ด้านการบริหารพัฒนาตนเองเป็นผู้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.1.2 ผู้บริหาร บรรณารักษ์ ครู และบุคลากร ได้พัฒนาเทคนิคการบริหารจัดการห้องสมุดในสภาพการณ์เปลี่ยนแปลง การแข่งขัน และการจำกัดในด้านต่าง ๆ

4.1.3 ผู้บริหาร บรรณารักษ์ ครู และบุคลากร สามารถบูรณาการกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้สอดคล้องกับพันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชนตอบสนองความต้องการผู้ใช้บริการท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยี สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ซับซ้อน

4.1.4 ผู้บริหาร บรรณารักษ์ ครู และบุคลากร มีมนุษยสัมพันธ์ เห็นความสำคัญของผู้ใช้บริการ เป็นผู้ส่งเสริมการอ่านภาคประชาชน พัฒนาบทบาทห้องสมุดประชาชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน

4.1.5 ผู้บริหาร บรรณารักษ์ ครู และบุคลากร ใช้เทคนิคและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาห้องสมุดประชาชน สามารถบูรณาการใช้กับกิจกรรมการศึกษา

นอกโรงเรียนได้ทุกกิจกรรม เช่น การส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมการศึกษาทักษะอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นต้น

4.2 ผลที่เกิดกับผู้ให้บริการในระบบโรงเรียน นอกเหนือจากระบบโรงเรียนและประชาชนทั่วไปผลที่เกิดกับผู้ให้บริการในระบบโรงเรียน

4.2.1 เด็กและเยาวชนได้ร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จินตนาการและส่งเสริมการใช้ห้องสมุด ได้รับการปลูกฝังให้รักการอ่าน ค้นพบความสนุกสนาน เสริมสร้างจินตนาการ

4.2.2 เด็กและเยาวชน ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เด็กเติบโตเป็นเยาวชนและเป็นผู้ใหญ่ที่ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.3 ผลที่เกิดกับผู้ให้บริการนอกระบบโรงเรียน

4.3.1 นักศึกษาการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน สามารถใช้บริการสื่ออินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการเปิดโลกทัศน์แห่งการเรียนรู้

4.3.2 นักศึกษาการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

4.4 ผลที่เกิดกับประชาชนทั่วไป

4.4.1 ประชาชนทั่วไป ได้เปิดโลกทัศน์การเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อสามารถเข้าถึงสารสนเทศ ก่อให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตระหนัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเองตัดสินใจแก้ปัญหาในชีวิต ได้อย่างเหมาะสม

4.4.2 ประชาชนทั่วไป ได้รับสารสนเทศท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งความทรงจำของอดีตเพื่อนำมาเชื่อมสู่ปัจจุบันและอนาคต ทำให้เข้าใจตนเอง ครอบครัว สามารถพึ่งพาตนเองและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จัดเผยแพร่เป็นเอกสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย แก่โรงเรียนใกล้เคียงตลอดจนหน่วยงานของรัฐ

1.2 นำไปประยุกต์ เพื่อพัฒนางานบริการแก่ประชาชนตลอดจนการพัฒนา
ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตามสถาบันต่างๆ ให้ได้ประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการเข้าใช้บริการของห้องสมุดประชาชน
เป็นรายอำเภอ เพื่อนำผลไปพัฒนาให้เป็นห้องสมุดประชาชน 3 ดี อย่างเป็นระบบในแต่ละ
ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในแต่ละอำเภอ ในจังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการส่งเสริมการรักการอ่านภาคประชาชน

2.3 ควรมีการวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านของเด็กและ
เยาวชนไทยระหว่างห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียน

2.4 ควรมีการวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อ
การพัฒนาห้องสมุดประชาชน ให้เป็นห้องสมุด 3 ดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY